

RAADSVOORSTEL

Datum: 3 september 2015

Nummer: 15A

Onderwerp: Concept Strategisch Beleidsplan Twence 2016-2019.

In onze vergadering van 14 juli 2015 hebben wij besloten:

1. de raad voor te stellen in te stemmen met de schriftelijke reactie inzake het Strategische Beleidsplan Twence 2016-2019 en gebruik te maken van de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te dienen;
2. Twence schriftelijk in kennis stellen van het ingenomen standpunt.

Samenvatting van het voorstel

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 23 april 2015 is het Strategisch beleidsplan Twence 2016-2019 als concept vastgesteld.

Tot 1 september kunnen schriftelijke reacties worden ingediend. Alle reacties worden betrokken bij de uitwerking van het definitieve plan dat in de algemene vergadering van 10 december 2015 ter goedkeuring wordt voorgelegd. De raad wordt aan de hand van een raadsvoorstel en –besluit in de gelegenheid gesteld om in te stemmen met de schriftelijke reactie en om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Argumentatie

In de visie en de missie van het SBP zijn de onderdelen nutsbedrijf en bijdrage aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen geschrappt. Dit terwijl een "actieve bijdrage aan het duurzaamheidsbeleid van onze aandeelhouders" een kernpunt van het vorige strategische beleidsplan was. Dit kernpunt heeft tot weinig resultaten geleid omdat vijf initiatieven inmiddels beëindigd zijn dan wel on hold zijn gezet (Twenergy).

Voor de bijdragen van Twence aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders gaat Twence in 2015 initiatieven inventariseren en een programma ontwikkelen. Hiermee wordt de bijdrage aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen onduidelijk en onzeker.

Twee petten probleem

De gemeente is enerzijds aandeelhouder waarbij wordt gestreefd naar winstmaximalisatie en anderzijds zijn wij beleidsmatig verantwoordelijk om de gestelde beleidsdoelstellingen in het vastgestelde afvalbeleidsplan te halen. Deze belangen kunnen met elkaar conflicteren en zou het zogenaamde "twee-petten-probleem" met zich mee kunnen brengen, waarbij enerzijds gestreefd moet worden naar winstmaximalisatie en waarbij anderzijds het nutskarakter van Twence met zich meebrengt dat belangen (duurzaamheid, lage verwerkingstarieven, dienstverlenend en maatschappelijk verantwoord ondernemen) de voorkeur verdienen maar afbreuk doen aan de winstmaximalisatie op korte termijn. Deze problematiek zal worden betrokken bij de verdere beoordeling van het SBP.

Strategisch Beleidsplan Twence 2016-2019

1.1. In het Strategisch beleidsplan 2016-2019 wordt onvoldoende rekening gehouden met de gemeentelijke belangen

In het vorige Strategisch beleidsplan (2012-2015) is de volgende visie vastgesteld:

"Twence is een toekomstgerichte en innovatieve organisatie voor de productie van grondstoffen en energie uit afval en overige reststromen. We zijn primair een nutsbedrijf van en voor gemeenten. We zorgen voor een duurzame en betaalbare verwerking van afval en de opwekking van een optimum aan energie. Zo leveren we een bijdrage aan duurzaamheid en het duurzaamheidsbeleid van onze aandeelhouders. Daarmee bieden we ook toekomstige generaties een schoon milieu en een leefbare omgeving. We houden evenwichtig rekening met de belangen van onze aandeelhouder en andere stakeholders.

Kernpunten:

- actieve bijdrage aan duurzaamheid, met name duurzaamheidsbeleid van onze aandeelhouders;
- afval als bron voor grondstoffen en duurzame energie;

*Meerwaarde voor onze aandeelhouders, samenwerkingspartners en omgeving;
Toekomstig gericht in een veranderende wereld.*

Deze visie is de basis voor dit Strategisch beleidsplan en alle activiteiten van Twence.”

In het concept Strategisch beleidsplan **2016-2019** wordt de volgende visie voorgesteld:

“Visie

Het is onze overtuiging dat, om uitputting van natuurlijke grondstoffen te voorkomen, overgegaan zal worden op volledig hergebruik. Energie zal in de toekomst volledig worden opgewekt uit hernieuwbare bronnen.

Missie

Twence staat voor hoogwaardige inzet van afval, reststromen en biomassa als bron van herbruikbare grondstoffen; wij maken deze stromen hiertoe geschikt en brengen grondstoffen terug in de keten. Daarnaast produceert Twence energie uit hernieuwbare bronnen. Wij zetten restafval in voor energetische benutting, zolang dit nog de meest efficiënte vorm van gebruik is. Dit doen wij klantgericht, met passie, innovatief en bedrijfseconomisch verantwoord. Wij verbinden maatschappelijk nut met ondernemerschap, respecteren mens en milieu en dragen bij aan verduurzaming van de samenleving.”

De geel gearceerde teksten zijn aanpassingen ten opzichte van de, door de directie in 2013 bijgestelde, visie.

Het SBP bevat twee initiatieven tot de bouw van kapitaalintensieve installaties. De goedkeuring van investeringen voor deze installaties is een bevoegdheid van de Raad van commissarissen. Hiervoor wordt een businesscase opgesteld waarin de belangrijkste gevoeligheden in beeld worden gebracht. De directie en raad van commissarissen beoordelen het initiatief op bedrijfseconomische aspecten en risico's.

In 2013 en 2014 zijn vijf BV's van Twence beëindigd of on hold gezet. Dit betroffen deelnemingen gericht op duurzaamheidsdoelstellingen (Bio-energiepark Twente, Dinkelborgh energie B.V., Zon centraal, Zon decentraal en Twenergy). Gezien het aantal BV's (twee) dat beëindigd is of 'on hold' (drie) is gezet maakt Tubbergen zich zorgen over de financiële gevolgen en de gevolgen voor de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. Tot op heden is er geen inzicht gegeven in de gevolgen van de stopzetting van deze initiatieven.

Uit deze voorbeelden blijkt dat controle op het aspect rendabele business case (aspect winstmaximalisatie) niet mogelijk is en in het verleden een aantal initiatieven achteraf niet rendabel bleken. Om deze reden stellen we voor om via dit strategisch beleidsplan in te brengen dat Tubbergen twijfels heeft over deze initiatieven en meer inspraak wenst in de investeringsbeslissingen.

1.1 *Bouw van een nascheidingsinstallatie*

Twence is voornemens om een nascheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval te bouwen. Twence stelt dat deze installatie, naast bronscheiding, tot extra recycleresultaten bij de aandeelhouders zal leiden. Twence heeft een inschatting gemaakt dat deze nascheidingsinstallatie het huidige recycleresultaat in Tubbergen van 55% kan verhogen tot 72%. Deze aanname is naar onze mening te optimistisch en zal in werkelijkheid lager liggen. Door Twence wordt uitgegaan van de samenstelling van het afval in 2014. Door de nieuwe inzamelstructuur per 1 januari 2016 (intensivering bronscheiding) bestaat de verwachting dat de hoeveelheid herbruikbare grondstoffen in het restafval sterker zullen afnemen dan nu door Twence wordt ingeschat. De installatie zal daarom een beperktere bijdrage leveren aan de gemeentelijke afvaldoelstellingen dan Twence nu inschat.

Vanuit het landelijke beleid ligt het accent op bronscheiding. Vanuit deze optiek kiezen de meeste gemeenten voor intensivering van bronscheiding. Verder blijkt uit ervaringscijfers dat de gemeentelijke en landelijke doelstellingen met bronscheiding haalbaar zijn en nascheiding niet nodig is. Bovendien is nascheiding als aanvulling van bronscheiding niet aan onze inwoners uit te leggen. “Waarom afval scheiden als het afval door Twence kan worden nagescheiden.” Kortom het initiatief tot een

nascheidingsinstallatie is contrair aan het landelijke beleid en is moeilijk uitlegbaar aan onze inwoners”.

Bovendien is het gezien de landelijke tendens maar de vraag of voldoende afval voor de installatie geacquireerd kan worden (belang winstmaximalisatie). Ter verduidelijking voor de vollast van deze installatie is afval nodig van meer dan 1 miljoen mensen. Dit zijn bijna alle inwoners van de provincie Overijssel (1,14 miljoen). Twence heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij dit kunnen redden. Een plan van aanpak ontbreekt daartoe. Het acquireren van deze hoeveelheid afval is vooralsnog onvoldoende onderbouwd, waardoor hiermee een financieel risico op de lange termijn wordt geïntroduceerd.

De bouw van een nascheidingsinstallatie draagt, weliswaar in een beperktere mate dan Twence doet voorkomen, bij aan onze vastgestelde beleidsdoelstellingen. Onvoldoende is echter gebleken van de langjarige vollast van de te bouwen nascheidingsinstallatie. Daardoor wordt er een financieel risico op de lange termijn geïntroduceerd. Om deze redenen wordt vanuit het belang van het aandeelhouderschap van Twence voorgesteld in de zienswijze een schriftelijke reactie op te nemen.

1.2 Bouw van een mestverwerkingsinstallatie

De mestverwerkingsinstallatie maakt het voor de (regionale) agrarische sector mogelijk om mest regionaal af te zetten. Op termijn worden uit de aangeboden mest mineralen (fosfaat, kalium en stikstof) teruggewonnen, die als vervanger van kunstmest kunnen worden aangeboden. Deze grondstoffen blijven hiermee behouden als nutriënten voor de voedselproductie. Twence draagt zo bij aan het oplossen van de regionale mestproblematiek en het sluiten van de fosfaatkringloop. In Nederland zijn er verschillende grootschalige initiatieven geweest op het gebied van mestverwerking. Tot op heden heeft in heel Nederland nog geen enkel initiatief geleid tot een rendabele business case. Tegelijkertijd zien wij dat er absoluut sprake is van een noodzaak vanuit de veehouderij als het gaat om het realiseren van projecten die leiden tot het succesvol verwerken van mest. Aangezien het gaat om grote kapitaalintensieve installaties is het de vraag of Twence hierin zelfstandig zou moeten investeren en of hier ook niet meer sprake zou moeten zijn van een gezamenlijke verantwoordelijkheid met andere marktpartijen.

Op het gebied van mestvergistings zijn er veel ontwikkelingen. Eén van de ontwikkelingen is kleinschalige verwerking bij individuele agrarische bedrijven of bij een cluster agrarische bedrijven. Op basis van het bestemmingsplan Buitengebied is de bouw van kleinschalige en middelgrote mestverwerkingsinstallaties nu reeds mogelijk. Het is daarom nog de vraag of de gemeente Tubbergen niet meer belang heeft bij decentrale, kleinschalige mestverwerkingsinstallaties in plaats van een (eigen) regionale installatie. Echter, de technische mogelijkheden zijn daarvoor op dit moment nog beperkt.

Vanwege de hierboven geplaatste kanttekeningen is het niet de vraag of Tubbergen vanuit haar belang als aandeelhouder belang heeft bij een dergelijke installatie maar wel de vraag of Tubbergen als aandeelhouder hierdoor de financiële risico's zou moeten lopen. Daarnaast dient Twence te onderzoeken of risicospreiding via PPS-constructies tot de mogelijkheden behoort.

Voorgesteld wordt om deze punten in de schriftelijke reactie op te nemen.

1.3 Langjarige vollast van de installaties en de afname van brandbaar restafval.

Twence streeft volgens de visie naar vollast van de verbrandingsinstallaties om de energieopwekking langjarig (stoomlevering AKZO tot 2025 en warmtelevering Marsstede tot 2030) te kunnen garanderen. In de visie staat aangegeven dat ze de activiteiten op de internationale markt gaan intensiveren en zoeken naar mogelijkheden om niet-recyclebare brandbare stromen langjarig aan Twence te binden. In de algemene vergadering (12 december 2013) hebben wij kennis genomen van het door PWC opgestelde rapport Strategische Allianties. Noch uit het nieuwe SBP noch uit de rapportages/presentaties van directie blijkt dat de vollast is gegarandeerd voor de lange termijn na 2018.

Als aandeelhouder van Twence is het van belang om in het kader van de winstmaximalisatie en de mogelijke financiële risico's hierover meer duidelijkheid te verkrijgen.

Wij stellen voor Twence op dit punt een nadere onderbouwing te laten geven om de door ons gesignaleerde risico's op dit punt weg te nemen dan wel te verkleinen.

Financieel

Bij de oprichting hebben de gemeenten gezamenlijk een vermogen ingebracht van ca. € 60 miljoen in de vorm van een achtergestelde renteloze lening. Hierover wordt aan de aandeelhouders jaarlijks een basisuitkering van € 2,5 miljoen uitgekeerd, zolang de solvabiliteit niet onder de 30% komt. Het dividend / borgstellingvergoeding Twence is voor Tubbergen voor 2015 geraamd op € 78.500. Naast de basisuitkering wordt een extra winstuitkering van € 8 miljoen per jaar uitgekeerd aan de Regio Twente ten gunste van de Agenda van Twente (AvT). Deze verplichting loopt nog tot 2017. Daarnaast hebben de gemeenten zich gezamenlijk garant gesteld voor het aantrekken van een geldlening van € 170 miljoen. Van deze garantstelling resteert nog een bedrag van € 19,2 miljoen. Dit is het bedrag waarvoor de aandeelhouders maximaal aansprakelijk gesteld kunnen worden bij een faillissement van Twence.

In het strategisch beleidsplan 2012-2015 stond het realiseren van een evenwichtig tarieven- en dividendbeleid voor de aandeelhouders en bijdragen aan de financiering van de Agenda van Twente als beleidsdoelstelling centraal.

In de voorgenomen strategie voor de jaren 2016-2019 verwacht Twence deze doelstelling voort te zetten door intensivering en verdere ontwikkeling van zijn kerncompetentie: het vermogen om grondstoffen en (duurzame) energie uit afval, reststromen en biomassa te winnen. In de circulaire economie is hieraan groeiende behoefte. Hiermee stelt Twence zijn continuïteit en winstgevendheid op lange termijn zeker, waarbij de solvabiliteit boven de 30% blijft.

Over de periode 2001-2014 keerde Twence meer dan € 100 miljoen dividend uit. € 56 miljoen daarvan bestaat uit dividend voor de Agenda van Twente. Twence voldoet hiermee aan zijn dividendverplichtingen. Bij het verwachte resultaat 2019 is er van uitgegaan dat de tarieven voor het verwerken van huishoudelijk afval van onze aandeelhouders marktconform zijn.

Tijdens de looptijd van het beleidsplan 2016-2019 zal meer duidelijkheid moeten komen over het tarieven- en dividendbeleid wanneer de verplichting tot bijdrage aan de Agenda van Twente volbracht is.

De solvabiliteit van Twence neemt af van 38% in 2014 tot ca. 30% in 2019

Door de uitvoering van de strategie en de nieuwe initiatieven wordt een daling van de solvabiliteit verwacht van 38% in 2014 naar 30% in 2019. Er bestaan geen afspraken over de gewenste hoogte van de solvabiliteit. Het ministerie voor Economische zaken stelt bij de netbeheerders voor energie een gewenste solvabiliteit van 40% en eist een ondergrens van ten minste 30%. De afname van de solvabiliteit wordt veroorzaakt door de investeringen voor de nieuwe initiatieven voor nascheiding en mestverwerking. Voorgesteld wordt dan ook om in overleg met de aandeelhouders de gewenste hoogte van de solvabiliteit in dit strategisch beleidsplan vast te stellen.

Voorgesteld wordt om deze punten in de schriftelijke reactie op te nemen.

Juridisch

Wensen en bedenkingen

Conform artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet neemt het college slechts een besluit tot oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Aangezien het hier gaat om het SBP van Twence 2016-2019, met mogelijke gevolgen voor de gemeente Tubbergen wordt niet eerder een standpunt ingenomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Wij stellen voor een zienswijze over het SBP in te dienen volgens bijgevoegd concept, mede afhankelijk van de overige wensen en bedenkingen van de raad.

Uitvoering

De bijgevoegde schriftelijke reactie wordt, eventueel aangevuld met punten vanuit de gemeenteraad, als reactie op het strategisch beleidsplan Twence 2016-2019 ingebracht.

Bijlagen

- Uitgaande brief Twence U15.014242;
- Concept Strategisch beleidsplan Twence 2016-2019, I15.022505.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform het bijgevoegde ontwerpraadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,
de secretaris, de burgemeester,

drs. ing. G.B.J. Mensink

mr. M.K.M. Stegers

Vergadering presidium op 17 augustus 2015		
Besluit presidium:	☒	om advies naar cie. R. en E.
	☐	rechtstreeks naar raad ter besluitvorming
	☐	naar raad ter kennisname
	☐	anders, namelijk:

Vergadering cie. R. en E. op 31 augustus 2015		
Advies aan de raad	☒	advies akkoord te gaan met het voorstel
	☐	advies het voorstel af te wijzen
	☐	anders, namelijk:
Opmerkingen:	Paraaf van de Commissiegriffier:	

RAADSBSLUIT

Datum: 14 september 2015
Nummer: 15B

Onderwerp: Concept Strategisch Beleidsplan Twence 2016-2019.

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 3 september 2015,
nr. 15A;

gelet op het advies van de commissie Ruimte en Economie van 31 augustus 2015;

gelet op het bepaalde in artikel 160 lid 2 en artikel 189 van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

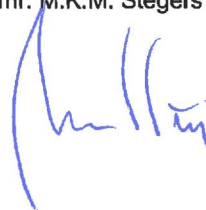
In te stemmen met het indienen van een zienswijze, zoals verwoord in bijgaande brief, inzake het Strategische Beleidsplan Twence 2016-2019 eventueel aangevuld met de wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraad.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van 14 september 2015

de griffier,
H.J.M.J. van Limbeek-ter Haar

de voorzitter,
mr. M.K.M. Stegers

Motie overgenomen door het College.

gemeente
Tubbergen

MOTIE VAN CDA en Gemeentebelangen/VVD

Ontvangen: 11 september 2015

Motie nr. 2015-Olde Hampsink/Plegt-1

Onderwerp: Samenwerking Twence

De Raad, in vergadering bijeen op 14 september 2015

gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat:

- De winst die behaald wordt door Twence voor een gedeelte ten goede komt aan de 'Agenda van Twente';
- De winst die behaald wordt door Twence gepaard gaat met een relatief hoge afvalheffing voor onze burgers t.o.v. de gemeenten buiten het 'Twence-gebied';
- De verplichting om een gedeelte van de winst uit te keren aan de 'Agenda van Twente' eind 2017 afloopt.

Spreekt als zijn oordeel uit dat:

- Er gestreefd moet worden naar zo laag mogelijke kosten voor afvalverwerking voor onze inwoners.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- De mogelijkheden te onderzoeken om de kosten voor de afvalverwerking voor onze burgers terug te brengen naar een kostendekkend tarief;
- De raad hierover te informeren vóór 1 september 2016.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Namens de fractie CDA

Namens de fractie GB/VVD

B.G.M. (Bas) Olde Hampsink

H.A.M. (Huub) Plegt

Motie: korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken

Wijze van indienen van een motie: een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend (art. 34 Reglement van orde).

